

Agenda – Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd	Sarah Beasley
Dyddiad: Dydd Iau, 14 Gorffennaf 2016	Clerc y Pwyllgor
Amser: 09.00	0300 200 6565
	SeneddCymunedau@cynulliad.cymru

Rhag-gyfarfod anffurfiol 09.00 – 09.15

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau

2 Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol – trafod blaenoriaethau cynnar

(09.15 – 10.15)

(Tudalennau 1 – 12)

Mark Drakeford AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Amelia John, Dirprwy Gyfarwyddwr, Is-adran Dyfodol Tecach, Llywodraeth Cymru
Reg Kilpatrick, Cyfarwyddwr Llywodraeth Leol, Llywodraeth Cymru

3 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod

Er mwyn ystyried:

- tystiolaeth a roddwyd gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol, o dan eitem 2
- busnes cynnar a blaenraglen waith y Pwyllgor

**4 Trafod tystiolaeth Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a
Llywodraeth Leol**

(10.15 – 10.25)

5 Y flaenraglen waith – trafod busnes cynnar

(10.25 – 10.45)

(Tudalennau 13 – 38)

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau

Cyfarfod: 14 Gorffennaf 2016

Rôl a chyfrifoldebau'r pwyllgor

Diben

1. Mae'r papur hwn yn nodi prif gyfrifoldebau'r Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau ('y Pwyllgor') ar gyfer y Pumed Cynulliad.

Sefydlu'r pwyllgorau a'u cylchoedd gorchwyl

2. Mae Rheol Sefydlog 16.1 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad sefydlu pwyllgorau a chanddynt bŵer yn eu cylchoedd gwaith i:

- (i) archwilio gwariant, gweinyddiaeth a meysydd polisi'r Llywodraeth a chyrrff cyhoeddus cysylltiedig;
- (ii) archwilio deddfwriaeth;
- (iii) ymgymryd â swyddogaethau eraill sydd wedi'u nodi yn y Rheolau Sefydlog; a
- (iv) thrafod unrhyw fater sy'n effeithio ar Gymru.

3. Drwy wneud hyn, mae'n rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod pob un o feysydd cyfrifoldeb y Llywodraeth a'r cyrrff cyhoeddus cysylltiedig, ynghyd â phob mater sy'n ymwneud â chymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad a swyddogaethau Ysgrifenyddion Cabinet Cymru a'r Cwnsler Cyffredinol, yn destun craffu gan bwyllgor neu gan bwyllgorau.

4. Ar 28 Mehefin 2016, sefydlodd y Cynulliad chwe phwyllgor pwnc¹ i gyflawni'r swyddogaethau a ddisgrifir uchod, yn ogystal â phwyllgor

¹ Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg; y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig; Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu; Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau; y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau; y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon

polisi a deddfwriaeth wrth gefn. Mae chwe phwyllgor arall² wedi'u sefydlu hefyd i ymgymryd â'r swyddogaethau a bennir yn y Rheolau Sefydlog, gan gynnwys y Pwyllgor Cyllid a'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus.

Rôl a chyfrifoldebau'r Pwyllgor

5. Sefydlwyd y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau â'r cylch gwaith i "archwilio deddfwriaeth a dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif drwy graffu ar ei gwariant, ei gweinyddiaeth a'i pholisïau, yn cwmpasu'r meysydd a ganlyn (ond heb fod yn gyfyngedig iddynt):

- llywodraeth leol;
- tai; adfywio, cydlyniant a diogelwch cymunedol;
- trechu tlodi;
- cyfle cyfartal a
- hawliau dynol".

6. Mae rhestr fanylach o gylch gwaith y pwyllgor wedi'i hatodi (Atodiad 1). Mae rhagor o fanylion am rolau a chyfrifoldebau ehangach pwyllgorau'r Cynulliad wedi'u nodi yn adroddiad y Pwyllgor Busnes, '[Pwyllgorau yn y Pumed Cynulliad](#)', a osodwyd gerbron y Cynulliad ar 23 Mehefin 2016.

Rôl a chyfrifoldebau'r Cadeirydd

7. Mae'r Llywydd wedi ysgrifennu at yr holl Gadeiryddion yn dilyn eu hethol, yn amlinellu disgwyliadau'r Cynulliad mewn perthynas â'r Cadeiryddion a'r Pwyllgorau, yn ogystal â'r cymorth sydd ar gael iddynt. Mae copi o'r llythyr hwnnw wedi'i atodi (Atodiad 2).

Sut mae'r pwyllgorau'n gweithredu

8. Mae'r rheolau a nodir yn Rheol Sefydlog 17 yn llywodraethu'r modd y mae'r pwyllgorau'n gweithredu. Mae cyngor ar unrhyw

² Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol; y Pwyllgor Cyllid; y Pwyllgor Deisebau; y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus; y Pwyllgor Craffu ar Waith y Prif Weinidog; y Pwyllgor Safonau Ymddygiad

agwedd ar reol Sefydlog 17 ar gael gan y Clercod, a nodir rhai o elfennau allweddol Rheol Sefydlog 17 isod:

- Datgan Buddiannau (Rheol Sefydlog 17.24A) – Cyn cymryd rhan mewn unrhyw drafodion pwyllgor, rhaid i Aelod ddatgan unrhyw fuddiant, boed yn ariannol neu fel arall, sydd gan yr Aelod, neu hyd y gŵyr yr Aelod, sydd gan aelod o'i deulu, neu y mae'r Aelod neu aelod o'i deulu yn disgwyl ei gael sy'n berthnasol i'r trafodion hynny, ac y gellid ystyried yn rhesymol gan eraill ei fod yn dylanwadu ar gyfraniad yr Aelod.
- Cworwm (Rheol Sefydlog 17.31) – Rhaid datgan nad oes cworwm i gyfarfod pwyllgor os bydd llai na thri Aelod neu lai na thraean o nifer aelodau'r pwyllgor, pa un bynnag yw'r mwyaf, yn bresennol. Rhaid datgan nad oes cworwm i gyfarfod pwyllgor os un grŵp gwleidyddol yn unig a gynrychiolir gan yr Aelodau sy'n bresennol ar ddechrau'r cyfarfod.
- Natur agored y pwyllgorau (Rheol Sefydlog 17.40) – Rhaid i bwyllgorau gyfarfod yn gyhoeddus, a rhaid caniatáu mynediad ar gyfer darlledu cyfarfodydd cyhoeddus yn unol â'r trefniadau y bydd y Comisiwn yn cytuno arnynt. Caiff cyfarfodydd pwyllgorau eu darlledu ar Senedd TV, ac mae trawsgrifiadau o gyfarfodydd pwyllgorau ar gael ar ffurf ddrafft o fewn tri i bum diwrnod gwaith. Cyhoeddir y fersiwn derfynol o fewn 10 diwrnod gwaith.
- Cyfarfod yn Breifat (Rheol Sefydlog 17.42) - Caiff pwyllgor benderfynu gwahardd y cyhoedd o gyfarfod ffurfiol neu unrhyw ran o gyfarfod ffurfiol ar gyfer diben penodol. Nid yw'r Rheolau Sefydlog hyn yn berthnasol i gyfarfodydd anffurfiol.
- Dirprwyon (Rheol Sefydlog 17.48) –Caniateir i aelod o bwyllgor sydd wedi rhoi hysbysiad ymlaen llaw i'r cadeirydd gael ei gynrychioli mewn cyfarfod, neu ran o gyfarfod, gan Aelod arall o'r un grŵp gwleidyddol sydd wedi'i enwi ymlaen llaw.

Cymorth i'r Pwyllgor

9. Bydd tîm integredig pwrpasol yn darparu cymorth i'r Pwyllgor ym mhob agwedd ar ei waith. Mae'r tîm integredig yn cynnwys staff y Comisiwn yn y meysydd a ganlyn:

- Tîm Clercio'r pwyllgorau

- Y Gwasanaeth Ymchwil
- Gwasanaethau Cyfreithiol
- Cyfathrebu (y tîm Allgymorth a'r tîm Ymgysylltu Ieuenctid)
- Y Gwasanaeth Cyfieithu a Chofnodi

Materion i'w hystyried fel rhan o'r flaenraglen waith

10. Ynghyd â'r ymchwiliadau polisi y mae'r Pwyllgor wedi cytuno â nhw, mae materion penodol y bydd angen eu hymgorffori yn y flaenraglen waith, gan gynnwys:

Deddfwriaeth

11. Gwnaeth y Prif Weinidog ddatganiad yn y Cyfarfod Llawn ddydd Mawrth 28 Mehefin yn amlinellu Rhaglen Ddeddfwriaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer flwyddyn gyntaf y Pumed Cynulliad. Mae'r rhaglen yn cynnwys Bil i ddiddymu'r Hawl i Brynu a'r Hawl i Gaffael, a Bil sy'n ymwneud â'r Ddeddf Undebau Llafur.

12. Nid yw datganiad y Prif Weinidog yn cynnwys amserlen benodol ar gyfer cyflwyno'r Biliau unigol hyn. Yn amodol ar y ffaith y bydd y Pwyllgor Busnes yn cytuno i gyfeirio Biliau penodol i'r Pwyllgor, efallai y bydd angen bod yn hyblyg wrth gynllunio'r flaenraglen waith er mwyn sicrhau bod y Pwyllgor yn gallu ymateb i ofynion y broses o graffu ar ddeddfwriaeth.

Craffu ar Ysgrifenyddion y Cabinet

13. Fel un o'u blaenoriaethau cynnar, efallai y bydd yr Aelodau yn dymuno gwahodd Ysgrifenyddion perthnasol y Cabinet i sesiynau craffu er mwyn amlinellu eu gweledigaeth a'u blaenoriaethau ar gyfer y 18 mis nesaf. Gall yr Aelodau fynd ar drywydd materion etifeddiaeth yn y sesiynau hyn hefyd.

Craffu ar y Gyllideb

14. Bydd y gwaith o graffu ar gyllideb Llywodraeth Cymru yn parhau i fod yn rhan arferol o raglen waith y Pwyllgor. Ar hyn o bryd, mae'r Pwyllgor Busnes yn ystyried yr amserlen arfaethedig ar gyfer cyllideb nesaf Llywodraeth Cymru. Bydd sesiynau ar gyfer craffu ar waith

Ysgrifenyddion perthnasol y Cabinet yn cael eu trefnu yn unol â'r amserlen y cytunwyd arni.

Trafod Adroddiad Blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

15. Bydd y gwaith o drafod adroddiad blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru hefyd yn parhau i fod yn rhan arferol o raglen waith y Pwyllgor. Bydd y tîm clericio yn sicrhau bod amser yn cael ei neilltuo ar gyfer y gwaith hwn yn y flaenraglen waith.

Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau
 Equality, Local Government and Communities Committee
 ELGC(5)-02-16 Papur 1 Atodiad 1 / Paper 1 Annexe 1

Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau

I archwilio deddfwriaeth a dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif drwy graffu ar ei gwariant, ei gweinyddiaeth a'i pholisïau, yn cwmpasu'r meysydd a ganlyn (ond heb fod yn gyfyngedig iddynt): llywodraeth leol; tai; adfywio, cydlyniant a diogelwch cymunedol; trechu tloidi; cyfle cyfartal a hawliau dynol.

Cyfrifoldebau gweinidogol sy'n berthnasol

Cyfrifoldeb	Yr Ysgrifennydd Cabinet neu'r Gweinidog sy'n gyfrifol
Bargeinion Dinesig;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Goruchwylio Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru), a'i rhoi ar waith, a chysylltu â Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Gweithio mewn ffordd strategol er mwyn cyflenwi gwasanaethau cyhoeddus datganoledig, rheoli perfformiad, trawsnewid gan ddefnyddio datblygiadau digidol a data, materion yn ymwneud â'r gweithlu, cydweithio, archwilio, arolygu, rheoleiddio a chynnwys y cyhoedd;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Diwygio Awdurdodau Lleol yn strwythurol, yn ddemocrataidd, yn ariannol ac yn gyfansoddiadol, gan gynnwys cydgysylltu modelau cyflawni rhanbarthol a'u cydlynu â Diwygio Llywodraeth Leol;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Y Cyngor Partneriaeth Llywodraeth Leol;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Materion cyfansoddiadol Llywodraeth Leol, trefniadau craffu, cabinetau, meiri etholedig, rôl cynghorwyr, eu hamrywiaeth, eu hymddygiad a'u tâl cydnabyddiaeth;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Trefniadau etholiadol Llywodraeth Leol, noddi Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru ac amseriad etholiadau Awdurdodau Lleol;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Polisi cyllid Llywodraeth Leol a rhoi cyllid sydd heb ei neilltuo at ddibenion penodol i Awdurdodau Lleol a Chomisiynwyr Heddlu a Throseddu drwy gyfrwng setliadau referniw a setliadau cyfalaf Llywodraeth Leol;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Llywodraethu ariannol, ariannu a chyfrifyddu mewn perthynas â Llywodraeth Leol;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Trethi lleol, gan gynnwys y Dreth Gyngor, ardrethi annomestig, lleihau'r dreth gyngor a noddi	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a

Asiantaeth y Swyddfa Brisió a'r Gwasanaeth Tribiwnlys Prisio;	Llywodraeth Leol
Materion yn ymwneud â'r gweithlu Llywodraeth Leol (sy'n codi'n bennaf o'r broses ddiwygio) a noddi Comisiwn Staff y Gwasanaethau Cyhoeddus;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Cydraddoldeb, gan gwmpasu'r nodweddion gwarchoddedig dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a hawliau dynol mewn perthynas â Chonfensiynau'r Cenhedloedd Unedig a'r UE.	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Cymunedau yn Gyntaf;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Diwygio Lles;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Cynhwysiant ariannol, gan gynnwys undebau credyd;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Adfywio, gan gynnwys Ardaloedd Adfywio Strategol; adfywio etifeddol; a darparu safleoedd ac adeiladau, tir diffaith a chyflawni gwelliannau amgylcheddol mewn perthynas ag adfywio;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Gweithgareddau'r Awdurdodau Lleol a chymdeithasau tai mewn perthynas â thai, gan gynnwys rheoli tai a dyrannu tai cymdeithasol a fforddiadwy;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Cyflenwad ac ansawdd y farchnad, tai cymdeithasol a fforddiadwy;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Digartrefedd a chyngor ar dai	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Materion yn ymwneud â thai a ddarperir gan y sector rhentu preifat, gan gynnwys rheoleiddio landlordiaid cymdeithasol cofrestredig;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Cymorth ac addasiadau, gan gynnwys Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl a Grantiau Addasu Ffisegol;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Rhoi cymorth yn ymwneud â thai (ond nid talu'r Budd-dal Tai);	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Rheoleiddio tenantiaethau masnachol sy'n cael eu gosod gan Awdurdodau Lleol;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Cydgysylltu materion mewn perthynas â Sipsiwn a Theithwyr, ceiswyr lloches, mewnfudo, gweithwyr mudol a chydlyniant cymunedol (ac eithrio pan maent yn ymwneud yn benodol â phortffolios eraill a mesurau gwrthderfysgaeth);	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Polisi Troseddu a Chyfiawnder, gan gynnwys Cyfiawnder Ieuencid;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Diogelwch Cymunedol, gan gynnwys y berthynas â	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a

Chomisiynwyr Heddlu a Throseddu, yr Heddlu ac Asiantaethau Cyfiawnder Troseddol eraill, cynlluniau sifil wrth gefn, parodrwydd am argyfwng a materion gwrthderfysgaeth;	Phlant
Y Gwasanaethau Tân ac Achub, gan gynnwys gwaith diogelwch rhag tân yn y gymuned;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Arweiniad ar bolisi mewn perthynas â'r Lluoedd Arfog yng Nghymru a Chyn-filwyr;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Caethwasiaeth, cam-drin domestig, trais ar sail rhywedd a thrais rhywiol	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Y sector gwirfoddol a gwirfoddoli;	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Y cyfrifoldeb arweiniol am fonitro materion sy'n ymwneud â Swyddfa'r Post a'r Post Brenhinol yng Nghymru.	Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant

John Griffiths AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau

Eich cyf:
Ein cyf:

30 Mehefin 2016

Annwyl John

Llongyfarchiadau ar gael eich penodi'n Gadeirydd pwyllgor. Drwy eich ethol i'r rôl hon, mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn ymddiried ynoch i ymgymryd â chyfrifoldebau sylweddol. Ar ran Comisiwn y Cynulliad a'r Pwyllgor Busnes, rwy'n ysgrifennu atoch i egluro disgwyliadau'r Cynulliad a'r cymorth sydd ar gael i chi ac i aelodau eich pwyllgor.

Mae pwyllgorau'r Cynulliad wrth wraidd y broses ddemocrataidd, ac mae cadeiryddion y pwyllgorau hynny yn chwarae rôl hanfodol yn eu llwyddiant o ran dwyn y Llywodraeth i gyfrif, gwneud cyfreithiau ac ymgysylltu'n uniongyrchol â phobl Cymru. Cefnogaf yn gryf y weledigaeth a nodwyd gan y Comisiwn a Phwyllgor Busnes y Pedwerydd Cynulliad:

Dylai pwyllgorau'r Cynulliad ddangos eu bod yn gwella ansawdd canlyniadau polisi, deddfwriaeth, gwasanaethau cyhoeddus a gwariant gan y Llywodraeth i'r gymdeithas gyfan yng Nghymru. Dylent gael eu parchu a bod yn ddylanwadol a hygyrch, gan weithredu gyda gonestrwydd ac annibyniaeth. Dylai eu gwaith fod yn strategol a thrwyadl.

Yn sail i'r weledigaeth hon y mae 10 o amcanion strategol, sydd wedi'u nodi yn yr Atodiad i'r llythyr hwn.

Yn yr Atodiad hwnnw, rwyf hefyd wedi cynnwys rhestr o brif gyfrifoldebau Cadeirydd pwyllgor. Mae'r rhain wedi'u cymeradwyo gan y Pwyllgor Busnes. Maent hefyd yn sail i asesiad y Bwrdd Taliadau annibynnol o'r tâl ychwanegol y byddwch yn ei gael mewn perthynas â'r rôl. Felly, maent yn crynhoi'r disgwyliadau sydd ynghlwm wrth eich rôl newydd. Rwy'n deall y bydd aelodau'r Bwrdd Taliadau yn ystyried cyflogau'r cadeiryddion yn y Pumed Cynulliad yn eu cyfarfod nesaf ym mis Gorffennaf.

Mae clerc pwyllgor wedi'i ddyrannu i chi, a fydd yn eich helpu i sefydlu'r pwyllgor cyn toriad yr haf, sef: Sarah Beasley. Mae Sarah yn rheoli tîm bach a fydd yn darparu cefnogaeth a chyngor strategol, trefniadol a gweinyddol i chi a'ch pwyllgor. Mae Sarah hefyd yn arwain tîm integredig o arbenigwyr o wasanaethau eraill (ymchwil, cyfathrebu, materion cyfreithiol, a chyfieithu), ac yn cydweithio â staff o bob rhan o'r Comisiwn i ddarparu'r gwasanaethau y bydd ar eich pwyllgor eu hangen. Sarah yw eich pwynt cyswllt cyntaf ar gyfer busnes y pwyllgor, ond byddwn yn eich annog i ddod i adnabod holl aelodau eraill y tîm ac i gydweithio'n uniongyrchol â hwy. Er y bydd Sarah fel arfer yn treulio cyfran fawr o'i hamser hi yn gweithio gyda chi, bydd ei rôl hefyd yn cynnwys cefnogi Aelodau eraill y pwyllgor, a rhoi cymorth mewn perthynas â'r broses o graffu ar Filiau hyd yn oed ar ôl i drafodaethau eich Pwyllgor yn eu cylch ddod i ben]. Gan fod nifer y pwyllgorau wedi cynyddu ers y Pedwerydd Cynulliad, mae gwaith yn mynd rhagddo i drefnu'r strwythurau staffio terfynol. Bydd fy swyddogion yn cysylltu â chi ynghylch y mater hwn cyn dechrau tymor yr Hydref.

Bydd eich clerc a'ch tîm integredig yn eich cynorthwyo i gynnull eich pwyllgor ac i lunio rhaglen gychwynnol o waith. Rwyf yn argymhell eich bod yn neilltuo amser yn gynnar yn eich cyfnod fel Cadeirydd i drafod materion cynllunio strategol, yn ogystal â'ch hoff ffyrdd o weithio, gyda holl Aelodau eich pwyllgor. Mae'r profiadau a gafwyd yn y Cynulliad blaenorol yn awgrymu y bydd trefnu amser penodol i wneud y gwaith hwn, ar wahân i fusnes arferol y Cynulliad, yn fuddiol. I helpu gyda'r broses hon, mae rhaglen gynhwysfawr ar gael i chi, fel Cadeirydd, ac i Aelodau eraill eich pwyllgor, mewn perthynas â'ch datblygiad proffesiynol parhaus.

Rwyf yn bwriadu trefnu cyfarfod o Fforwm y Cadeiryddion cyn gynted ag y bo modd. Bydd cyfarfod o'r fath yn rhoi cyfle i chi drafod gyda'ch cymheiriaid sut i

wneud y defnydd gorau o'r broses graffu yn y system bwyllgorau, ac i gael cytundeb trawsbleidiol ar y materion hyn. Rwyf yn gobeithio y bydd y Fforwm yn cyfarfod yn rheolaidd a byddwn yn eich annog i gymryd rhan weithredol er mwyn gyrru'r agenda strategol ar gyfer pwyllgorau yn ystod y Pumed Cynulliad.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at arweinydd a rheolwr busnes eich plaid. Byddaf hefyd yn trefnu bod copi yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cynulliad. Bydd hyn yn sicrhau bod eich rôl a'i pharamedrau yn eglur i bawb sydd â diddordeb yn eich pwyllgor, gan gynnwys eich cydweithwyr a phobl Cymru.

Dymunaf bob llwyddiant i chi yn eich rôl fel Cadeirydd, ac rwyf yn eich annog i gysylltu â mi unrhyw bryd yr hoffech drafod unrhyw agwedd ar waith eich pwyllgor. Yn ogystal, gallaf roi sicrwydd i chi y bydd holl staff y Comisiwn, gan gynnwys y Prif Weithredwr, yn barod i helpu eich pwyllgor gyflawni ei amcanion.

Yn gywir

A handwritten signature in blue ink that reads "Elin Jones". The signature is written in a cursive, flowing style.

Elin Jones AC
Llywydd

Atodiad

1. Amcanion strategol ar gyfer pwyllgorau'r Cynulliad

Dyma fydd amcanion y pwyllgorau:

- a. Byddant yn cytuno ar gynllun clir a strategol ar gyfer eu gwaith, sy'n blaenoriaethu eu gweithgareddau ac yn ystyried eu defnydd o amser ac adnoddau.
- b. Byddant yn brif flaenoriaeth i'r Aelodau sy'n gwasanaethu arnynt.
- c. Byddant yn dilyn arweiniad y cadeiryddion sy'n cyflawni pob un o'r disgwyliadau a osodwyd arnynt gan y Cynulliad.
- d. Byddant yn cael eu parchu gan Lywodraeth Cymru, gydag ansawdd eu hymchwiliadau a'u gwaith craffu, manyldeb eu gwaith holi, dyfnder eu gwaith dadansoddi a gwerth eu gwelliannau deddfwriaethol yn golygu y bydd Llywodraeth Cymru yn gwrando arnynt. Bydd y Llywodraeth yn ymwybodol o ymateb y pwyllgorau wrth iddi lunio ei chynlluniau o ran polisi, gwariant a deddfwriaeth.
- e. Byddant yn craffu ar bolisi, gwariant a deddfwriaeth o fewn eu portffolios yn gyffredinol, nid fel agweddau unigol ar eu cyfrifoldebau.
- f. Byddant yn cynnig ac yn disgwyl ymgysylltu adeiladol â Llywodraeth Cymru, ond yn cadw statws hyd braich a'u gallu i gynnig beirniadaeth wrthrychol.
- g. Ni chânt eu cyfyngu gan rwystrau o ran mynediad at Weinidogion, gwybodaeth neu dystion, a byddant yn gallu cael gafael ar y cyngor a'r cymorth arbenigol sydd eu hangen arnynt.
- h. Byddant yn ymgysylltu ag amrywiaeth eang o bobl, yn cael eu hystyried gan grwpiau o randdeiliaid fel cyfranogwyr pwysig, dylanwadol ac fel y lle naturiol i gyflwyno pryderon a syniadau, ac yn ymgymryd â gwaith sy'n gwella enw da'r Cynulliad ymhlith y cyhoedd. Bydd eu gwaith yn hygyrch i gynulleidfa mor eang â phosibl.

- i. Byddant yn sicrhau bod y rhai sy'n cyfrannu at eu gwaith yn gweld gwerth eu cyfranogiad.
- j. Byddant yn gofyn am ddadansoddiad a gwerthusiad beirniadol er mwyn gwella eu perfformiad.

2. Prif gyfrifoldebau cadeiryddion y pwyllgorau:

Prif gyfrifoldebau cadeiryddion y pwyllgorau yw:

- pennu cyfeiriad strategol y pwyllgor a sicrhau bod blaenoriaethau tryloyw i'w weithgareddau er mwyn gwireddu rhaglen gytbwys, gynhwysfawr ac effeithiol o waith craffu ar ddeddfau, polisiau a chyllid;
- sicrhau bod y pwyllgor mor berthnasol a dylanwadol ag y bo modd, gan gadw ei annibyniaeth bendant oddi wrth Lywodraeth Cymru;
- gweithredu'n ddiuedd bob amser, yn bendant, yn deg ac mewn modd sy'n ennyn hyder y pwyllgor;
- ennyn hyder Aelodau, tystion a'r cyhoedd yn gyffredinol drwy feistroli'r pwnc sydd o dan sylw yng nghylch gwaith y pwyllgor; dangos technegau effeithiol mewn gwaith craffu ar ddeddfau, polisiau a chyllid; cadw trefn; a chymhwyso'r holl ofynion cyfreithiol a gweithdrefnol sy'n berthnasol i'r pwyllgor;
- sicrhau ymroddiad ac ymrwymiad pob aelod o'r pwyllgor a meithrin consensws trawsbleidiol pryd bynnag y bo modd;
- datblygu'r diwylliant a'r amrywiaeth sgiliau sy'n angenrheidiol i sicrhau bod y Pwyllgor yn gweithredu mor effeithiol â phosibl fel corff sy'n gwneud gwaith craffu;
- sicrhau bod y pwyllgor yn cael y cyngor arbenigol, y wybodaeth a'r cymorth arall y mae arno ei angen i gyflawni ei amcanion yn effeithiol;

- sbarduno pob agwedd ar waith y pwyllgor, gan sicrhau y caiff ei gyflawni'n gyflym ac i safon uchel;
- cynrychioli'r pwyllgor yn gyhoeddus, yn y cyfryngau ac ym musnes ffurfiol y Cynulliad; a
- sicrhau bod gwaith y pwyllgor yn cael ei ddadansoddi a'i werthuso'n feirniadol, sbarduno arloesi o ran y modd y mae'n gweithredu er mwyn cynyddu ei effaith, a sicrhau ei fod yn fwy effeithiol ac yn ymgysylltu'n well â'r cyhoedd.

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon